

Σαλιάρη Ναυσικά, Χαβαλέ Μαριέττα

Νηός Μορφογενετικός Σχεδιασμός στην τάφρο του Κάστρου της Χίου

Επιβλέποντες: Β. Τεντοκάλη, Γ. Κουτούπης

Saliari Nafsika, Chavale Marietta

Ship-shaped morfogenetic design in the ditch of Chios' Castle

Supervisors: V. Tentokali, G. Koutoupis

Το θέμα της διπλωματικής εργασίας είναι ο σχεδιασμός στην τάφρο του Κάστρου της Χίου, ο οποίος βασίζεται στην εισαγωγή της έννοιας του πλοίου στον τόπο και πραγματοποιείται μέσα από μια μορφογενετική διαδικασία.

Η ιδιαιτερότητα του κάστρου της Χίου έγκειται στον ενάλιο χαρακτήρα του και στο ότι αποτελεί ζωντανό οικισμό. Σήμερα, η είσοδος σ' αυτό, γίνεται από την Κύρια Πύλη, καθώς και από τον πλέον, κατεστραμμένη είσοδο στη ΒΔ πλευρά του. Το τμήμα της τάφρου που οριοθετείται από τις δύο εισόδους, αποτελεί και την περιοχή μελέτης.

Η τάφρος παλαιότερα, περιέβαλε τον οχυρωματικό περίβολο και ήταν γεμάτη με νερό, κάτι που της προσέδιδε καθαρά αμυντικό ρόλο. Αργότερα, όμως, με την εισαγωγή της πυρίτιδας ξεκινά η εξάλειψη του νερού κάτι που επιφέρει τη σταδιακή αλλοίωση στη σύσταση της τάφρου. Σήμερα, η τάφρος προσδιορίζεται από τον οριοθετημένο χώρο ανάμεσα στο κάστρο και τον πολεοδομικό ιστό που έχει αναπτυχθεί πέρα από τείχη της. Αποτελεί ένα κενό ανάμεσα στα 2 πλήρη του ζωντανού οικισμού του κάστρου και της πόλης. Η τάφρος συνεπώς, αποτελεί ένα όριο, όπου συναντώνται δυο αντίθετοι κόσμοι, οι οποίοι μπορούν να διαντιδράσουν, ώστε το όριο να "αναιρεθεί" και να γίνει "διαφανές" και συνδετήριο.

Πρώτο σημείο έμπνευσης για το σχεδιασμό, με αφορμή την πολεοδομική εξέλιξη, είναι η κοινωνική διαφορά εντός και εκτός των τειχών. Ο σχεδιαστικός χειρισμός ξεκινά με την καταγραφή των βασικών οδικών αξόνων διαφόρων χρονικών περιόδων. Στην καταγραφή αυτή συμμετέχει και το κάστρο με τους δικούς του άξονες, το οποίο θεωρούμε σταθερό σε βάθος χρόνου, μιας και μέχρι σήμερα δεν έχει υποστεί κάποια σημαντική αλλαγή. Οι άξονες και των δυο (πόλη-κάστρο) προεκτείνονται στο χώρο της τάφρου, τέμνονται και υποδηλώνεται, έτσι, η "σύγκρουση" των διαφορετικών κόσμων, ώστε να επέλθει η διαντίδραση.

Δεύτερο σημείο έμπνευσης αποτελεί το "πλοίο". Από την ιστορική ανάγνωση του τόπου, διαφαίνεται η σταδιακή απουσία του πλοίου. Αυτό οφείλεται και στην αλλαγή στη σύσταση της τάφρου, η οποία μετατράπηκε από θαλασσινό σε στεριανό κενό. Τίθεται, λοιπόν, ως στόχος η εισαγωγή της "έννοιας" του πλοίου στο χώρο της τάφρου, πράγμα που επιτυγχάνεται μέσω του εξω-χωρικού πεδίου της ναυπηγικής, ώστε να προκύψει ένα δεύτερο συνθετικό και σχεδιαστικό εργαλείο.

Ο σχεδιασμός, εξελίσσεται μέσω μιας μορφογενετικής διαδικασίας, βασισμένης στη ναυπηγική, δημιουργώντας σχέσεις αλληλοεπικάλυψης. Το έδαφος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι στο σχεδιασμό, καθώς ειςχωρώντας α αυτό αποκαλύπτεται το κρυμμένο, πλέον, υγρό στοιχείο, υποδηλώνοντας έτσι, τη σύνδεση με το λιμάνι και τη θάλασσα.

The topic of this diploma project is the designing in the ditch of Chios' Castle, which is based on the introduction of the concept of a ship in the place, something that happens through a morfogenetic procedure.

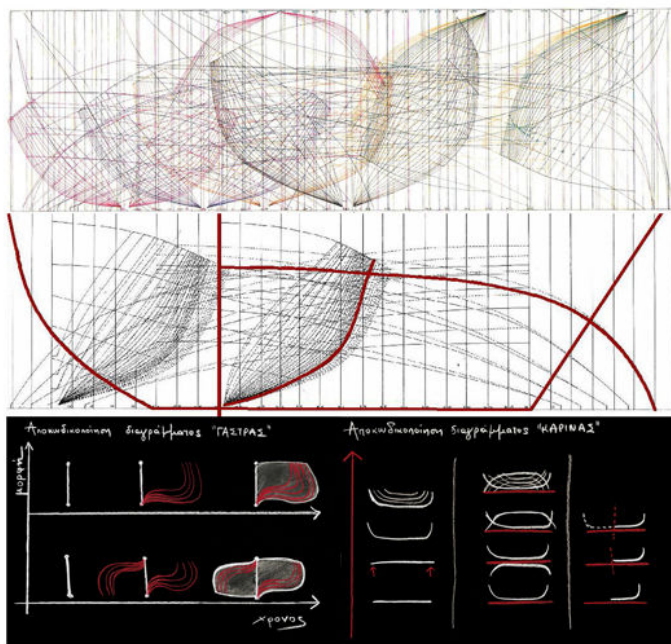
The uniqueness of Chios' Castle, is its strong connection to the sea and the fact that it is still inhabited. Nowadays, the entrance to the Castle is the Main Gate as well as a ruined gate in its NW side. The part of the ditch which is defined by these two entrances, is the place where this project is being developed.

The ditch in the past, surrounded the Castle and it was full of water, something that obviously made its role, defensive. After some years the appearance of gunpowder, was the beginning of the obliteration of water, which leads to the progressive alteration of the ditch's constitution. In our days, the ditch is determined by the delimiting place between the Castle and the urban site which is developed beyond its Walls. Obviously, it is a void between the Castle and the city. The ditch, consequently, constitutes a limit, where two different worlds meet in order to "inter-react", so that the limit is going to be "transparent" and "binding".

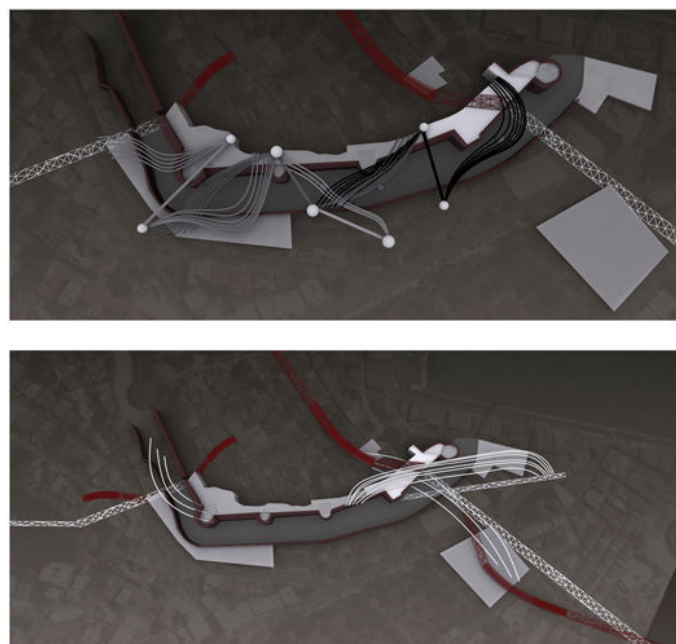
The first stimulus point for the designing process, on the occasion of the urban development, is the social difference inside and outside of the Walls. The designing handling, begins by the recording of some basic road axes in different times of the past. In this recording, the Castle (which is considered as constant, as there is no important change to it) participates too with its own axes. The axes of both of them (City-Castle) are extended in the ditch, they are cut, a fact that implies the "conflict" between the two different worlds, in order to "inter-react".

The second stimulus point, constitutes "the ship". Through the historical reading of the place, we observe the progressive absence of the ship. This happens due to the change of the ditch's constitution, which changed from a marine to a dry void. As a result, our target is to re-introduce "the concept of the ship" in the ditch, something that is being succeeded through the reduction to the external field of Shipbuilding, so as a second synthetical and designing tool will show up.

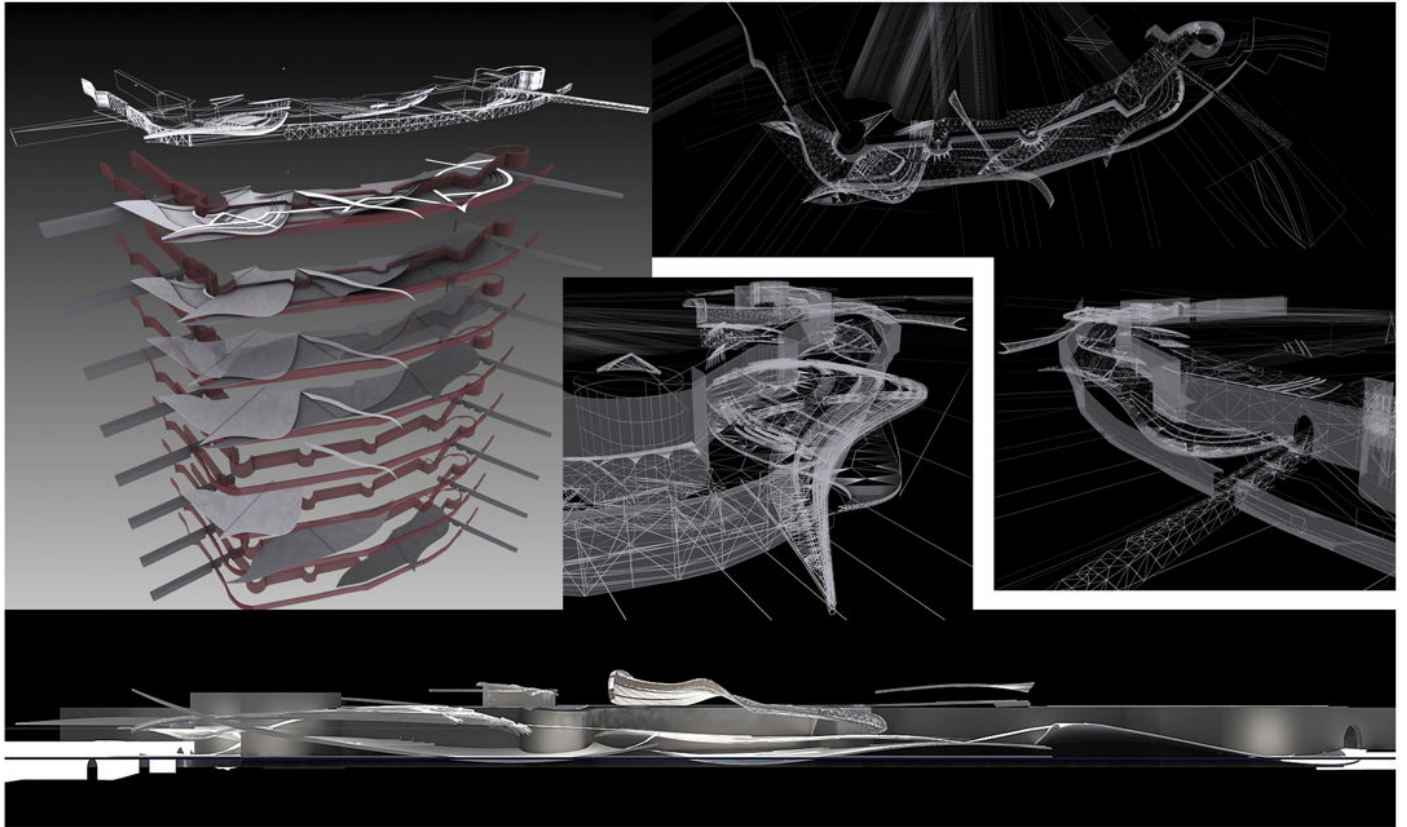
The designing, is developed through a morfogenetic process based on shipbuilding, creating superimposition relations. The ground consists an integral part of the designing, such as the hidden liquid element of the sea is revealed through its penetration. In this way, a regained connection to the port and the sea is implied.

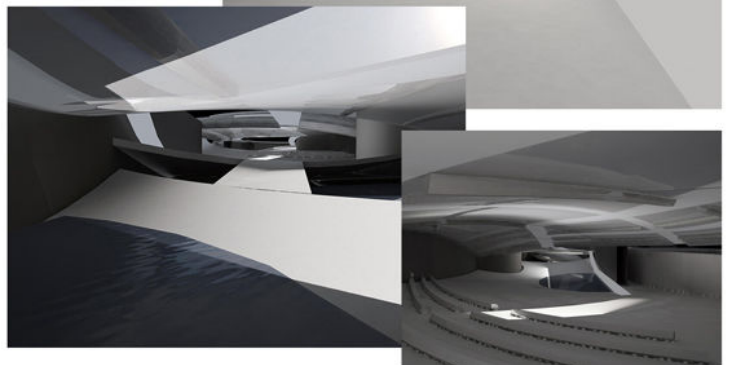
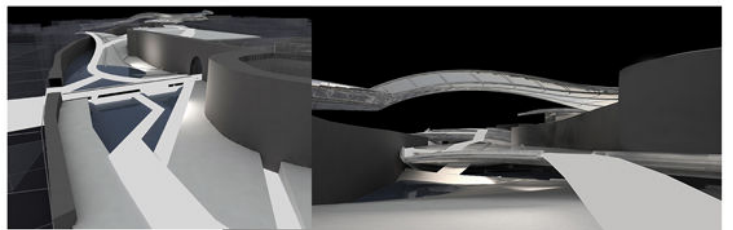
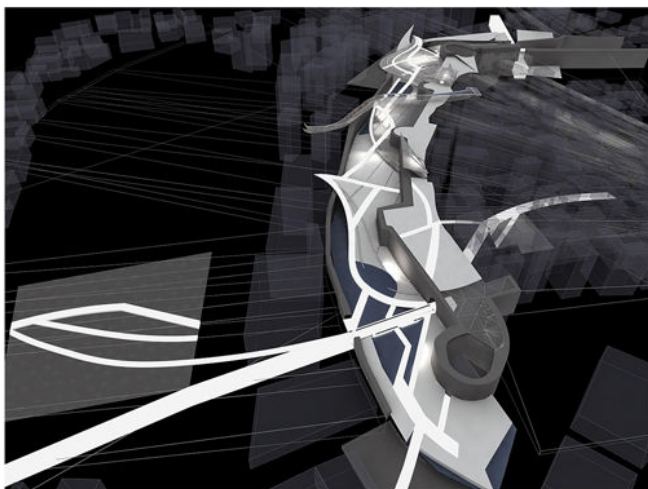
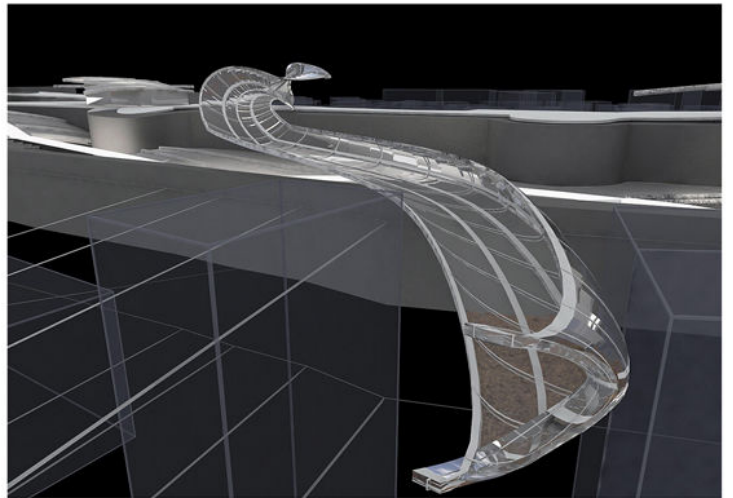
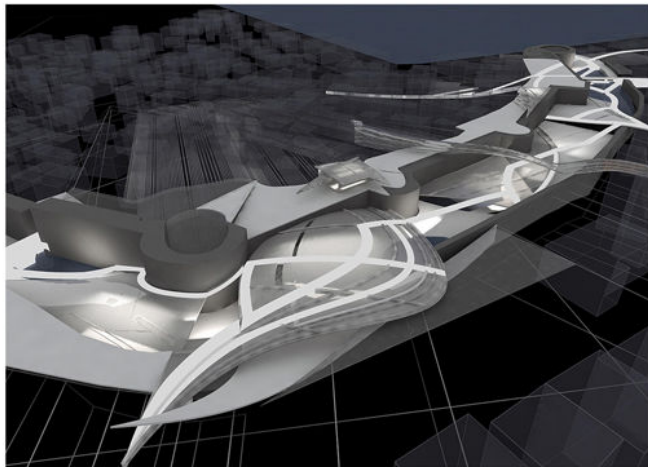
Σχεδιαστικά "εργαλεία" και η εφαρμογή τους στον τόπο-
Designing tools and their adaptation to the context

Έναρξη μορφογενετικής διαδικασίας-
Beginning of the morphogenetic process

Συνθετικό αποτέλεσμα-
Result of synthesis

Σχέσεις αλληλοεπικάλυψης-
Superimposition relations